

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ Β΄

1

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει·
Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε· στα μάτια η μάνα μνέει·¹
Στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παρ'άμερα και κλαίει:
«Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω γω στο χέρι;
Οπού συ μου 'γίνες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει».

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
ΣΟΛΩΜΟΣ

Μετά από τη 12μηνη πολιορκία από τους Τούρκους και τους Αιγυπτίους οι Μεσολογγίτες μαστιζονται από την πείνα και άλλες κακουχίες. Στον κάμπο επικρατεί νεκρική σιγή. Το πουλί κελαηδά και τρώει σπόρους, ξέγνοιαστο και χορτάτο. Η μάνα το ζηλεύει, καθώς πεινά. Οι μαύροι κύκλοι των ματιών της μαρτυρούν την πείνα και την εξάντληση της. Προφανώς πεινά και το παιδί της, καθώς δεν έχει γάλα, για να το θηλάσει. Πεινά και ο πολεμιστής και με παράπονο, απογοήτευση και ντροπή απευθύνεται στο τουφέκι του.

Γίνεται αναφορά στη 12μηνη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Χιουταχί και κατόπιν από τους Αιγυπτίους με τον Ιμπραήμ (κυρίως στις τελευταίες 15 ημέρες, από τη μάχη της Κλείσοβας, έως την έξοδο). Αμύνονται με σθένος, υπομένουν καρτερικά και ξεπερνούν:

Φυσικές κακουχίες, όπως την πείνα, αρρώστιες, θανάτους, τραύματα

Ψυχικές δυσκολίες, όπως τον πειρασμό της ανοιξιάτικης φύσης και τον έρωτα, που τους καλούν στη ζωή

Αποφασίζουν να υπερασπιστούν την πόλη και τη λευτεριά τους. Ο αγώνας γίνεται σύμβολο θυσίας για την ελευθερία, την ανεξαρτησία, την τιμή και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η έξοδος των Μεσολογγιτών υψώνεται σε σύμβολο του αγώνα του ανθρώπου για την εσωτερική του ελευθερία.

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ»: παρόλο που περισφίγγονται από τον κλοιό των πολιορκητών, μαστιζονται από την πείνα και τις αρρώστιες, έχουν λίγα πολεμοφόδια, αντιμετωπίζουν τον πειρασμό της φύσης και του έρωτα, που τους προκαλεί για ζωή, δηλαδή πολιορκούνται από παντού και από τα πάντα= πολιορκημένοι, εντούτοις αντιπoτέκονται με σθένος, αντιμετωπίζουν καρτερικά τις κακουχίες, δεν υποχωρούν/ ενδίδουν στους πειρασμούς. Εμμένουν στο χρέος τους και στην απόφαση τους να διατηρήσουν την ελευθερία τους όσο ζουν. Δεν υποκύπτουν, δε δέχονται τη σκλαβιά- ελεύθεροι.

ΘΕΜΑ: η πείνα και η συνακόλουθη εξάντληση και του άμαχου πληθυσμού και των πολεμιστών, που πολιορκούνται στο Μεσολόγγι το 1826.

Στίχος1: με πυκνό λόγο δίνει την κατάσταση της απόλυτης σιωπής, ερημιάς, ακινησίας. Η σιωπή είναι νεκρική, αφού ο θάνατος πλανιέται πάνω στην πόλη.

Στίχος 2: παρουσία εμφύχων. Λαλεί- παίρνει σπυρί: δηλώνουν την ξηνοιασιά και την ελευθερία του πουλιού και τη φυσιολογική διατροφή. Στο β' ημιστίχιο το κλίμα αλλάζει. Ζηλεύει: δήλωση συναισθηματικής στάσης προς το χορτάτο πουλί. Υποδηλώνεται το αίτιο του συναισθήματος. Η μάνα πεινά και κατ' επέκταση και το παιδί της, αφού δεν υπάρχει γάλα. Δεν λειτουργεί πλέον με την ιδιότητα της τροφού, η πείνα την έχει αποξενώσει από αυτήν την ιδιότητα.

Παραστατική εικόνα: αιτιολογεί το συναισθηματικό της μάνας και το αισθητοποιεί. Οι μαύροι κύκλοι γύρω από τα μάτια της μαρτυρούν την εξάντληση της, την πείνα και την τραγική της θέση.

Πείνα: ισχυρός εξωτερικός παράγοντας όμως την υπερνικούν, όπως τον έρωτα και την άνοιξη. Δεν κάμπτεται το φρόνημα των πολεμιστών, οι οποίοι παραμένουν αμετακίνητοι στην απόφαση τους. Για να προβάλλει το δράμα των πολιορκημένων επιλέγει δύο πρόσωπα: 1. Τη Μεσολογγίτισσα μάνα, που εκπροσωπεί τον άμαχο πληθυσμό 2. Τον Σουλιώτη υπερασπιστή, που εκπροσωπεί τους πολεμιστές.

Κοντά γνωρίσματα τους:

Πεινασμένοι και εξαντλημένοι

Βρίσκονται στο περιθώριο (παράμερα)

Είναι αλλοτριωμένοι και αποξενωμένοι από τις πραγματικές τους ιδιότητες, της τροφού και του πολεμιστή

Επιλογή μάνας: για να προβάλλει το δράμα των άμαχων πολιορκημένων, τους οποίους αυτή εκπροσωπεί. Την αντιμετωπίζει με συμπόνια, λόγω της σωματικής της εξάντλησης, αφού αδυνατεί να ασκήσει τα μητρικά της καθήκοντα.

Στίχος 4: εικόνα Σουλιώτη, που στέκει παράμερα. Υποχρεωτική αδράνεια από την πείνα και την αδυναμία. Αχρήστευση του πολεμιστή, που βρίσκεται στο περιθώριο και όχι στο προσκήνιο του αγώνα. Ντροπή για την κατάντια του.

Κλαίει: από ντροπή, φιλότητο, πικρία, παράπονο και όχι από φόβο, δειλία σε αντίθεση με τη γενναιότητα και σκληρότητα ενός πολεμιστή. Η πείνα τον έχει αλλοτριώσει και αποξενώσει από την ιδιότητα του, κάτι που μας συγκλονίζει.

Στίχος 5-6: απευθύνεται στο τουφέκι του σαν έμφυχο. Οι πολεμιστές βλέπουν το όπλο σαν σύντροφο τους. Θεωρεί μάταιη την ύπαρξή του. Έχει την επίγνωση ότι οι Άγαρηνοί γνωρίζουν την ύπαρξή και την αδυναμία του ότι δεν μπορεί να σηκώσει το τουφέκι του και να το χρησιμοποιήσει. Παραπονιέται ότι του φαίνεται βαρύ, επιτείνεται η απελπισία του και αιτιολογούνται τα προηγούμενα

Εικόνες:

Ο κάμπος με τη νεκρική σιγή

Το πουλί που τρώει αμέριμνο

Η μάνα με τους μαύρους κύκλους γύρω από τα μάτια

Ο Σουλιώτης που κλαίει παράμερα και μιλά με το τουφέκι

Συναισθηματικά: ζήλια, που νιώθει η μάνα για το πουλί, θλίψη του Σουλιώτη, πικρία και απογοήτευση του, που φτάνει στα όρια της απελπισίας

